

Bartrær er grønne hele året. Bladene er tynne, stive og spisse. De kalles barnåler. Med barskog mener vi en skog som har mest gran- og furutrær, men det vil og være noen løvtrær der.

Grantreet

Grana er det absolutt viktigste treslaget i Norge. Granskog finnes ikke på langt nær over hele landet. Likevel utgjør grana 60% av kubikkmassen i skogene våre. De viktigste områdene med granskog er på Østlandet og i Trøndelag. Grantreet er ikke viltvoksende på Vestlandet med unntak av Voss, Suldal og Romsdal.

Granskogen krever dypere og mer næringsrik jord enn furua, som gjerne vokser på grus og skrinn jord.

Hannblomstene er gule. Gult granpollen kan dekke overflata på vann og sjøer i blomstringstida.

De unge grankonglene (hunnblomsten) er vakker rød. Senere blir konglene grønne, og ei moden kongle er brun.

Granslekta omfatter ca. 50 arter. Utenom den viltvoksende norske grana, *Picea abies*, er det til Norge innført arter som sitkagran, blågran og serbergran.

Den høyeste grana vi har målt i Norge var 49,5m lang. Grana kan bli 50m høy og 300 år gammel.

Mange synes juletreet må være gran!

Geitene setter pris på avdanka juletrær...

Grankvist med nye skudd

Hva bruker vi gran til?

- Gran er svært viktig som bygningsmateriale, f.eks. bjelker, kledningsbord og paneler.
- Gran er det viktigste treslaget i papirproduksjonen.
- Gran kan plantes som prydbusker og som hekkplanter.
- I kalde strøk brukes granbar som isolasjon og kan f.eks. legges som dekke over hageplanter og vannledninger om vinteren.
- Granved er fin opptenningsved når den er tørr. men brenner fort og spraker og gnistrer mye.
- Av nye granskudd kan vi lage te.
- Grankvae kan brukes som sårsalve. Stiv grankvae kan brukes som tannvennlig tyggegummi.
- Ekornet er veldig glad i frøene inne i konglene.

Sauer og geiter spiser opp den lyse barken på furua. Barken nederst på stammen er for grov til at dyra klarer å fordøye den. På den måten beskytter treet seg mot å bli spist opp på rot.

FURU

Bare én av ca. 90 arter i furuslekta vokser vilt i Norge, *Pinus sylvestris*, (Vanlig furu). Furu er en viktig tresort i skogbruket. Den kan bli ca. 25 m høy, og omlag 600 år gammel.

Furua er svært nøysom, og vokser gjerne på næringsfattig sand- og grusjord der ingen andre trær klarer seg.

Furua er vanlig over hele landet, og utgjør ca. 25% av skogarealet.

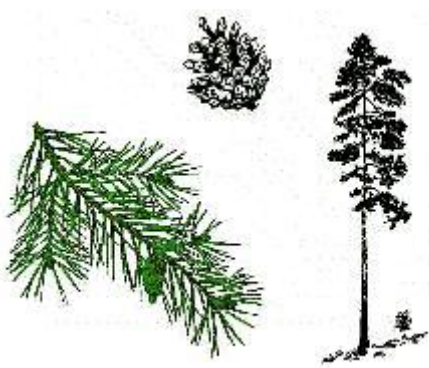
Furutrær som vokser i høye og værharde strøk, samler opp harpiks etterhvert som de blir eldre. Slikt treverk kalles tyri, og ser ut som om det er innsatt med fett. Tyri-treet lukter friskt, det brenner godt og er motstandsdyktig mot råte. I fjellstrøk blir gamle, døde furutrær stående som grå monumenter i mange år før de faller ned og råtner.

Furunåler kan brukes til te, er rike på C-vitamin og har en mild og behagelig smak.

Fugler, mus og ekorn er glad i frøene.

Hva bruker vi furu til?

- Furu er svært viktig som bygningsmateriale, og brukes f. eks. til golvbord, veggpaneler, dører og vinduer.
- Furu er god ved, men ikke så god som bjørk og eik.
- Vi utvinner de velduftende olja i furua og bruker den f. eks. i vaskemidler, luftrensere og badeskum.
- Av furuved kan det brennes tjære. Tjære er et impregnerende stoff som f. eks. kan brukes på trebåter og i maling.
- I vanskelige tider har folk malt opp furubarken og blandet den i matmjølet for å drøye det.

Det meste av utmarka på Straumøy Gard består av furuskog med litt løvtrær inni mellom. Vi feller noen furutrær hver vinter som blir sagd til materialer. Mindre trær blir brukt som ved. Det er alltid noen trær som blåser ned under stormer om vinteren. Disse prøver vi å rydde vekk etter hvert.

Det vokser ikke viltvoksende gran i vår skog, men vi har to plantefelt med gran. Det yngste feltet er ved lavvoen. Det andre feltet er lenger nord i skogen, ovenfor Gammen.

Mange fugler, bl.a. hakkespetten, setter pris på døde trær. Her hakker de etter mat og lager seg bolig.